

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av bestämmelserna om sökande av ändring i vissa förvaltningsärenden inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde

Till lagutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av bestämmelserna om sökande av ändring i vissa förvaltningsärenden inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde (RP 168/2016 rd): Ärendet har remitterats till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för utlåtande till lagutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Päivi Kantanen, arbets- och näringsministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- Regionförvaltningsverket i Södra Finland, ansvarsområdet för arbetarskydd
- Akava rf
- Finlands näringsliv rf
- Rederierna i Finland rf
- Företagarna i Finland rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Propositionen är en fortsättning på arbetet att samordna ändringssökande i förvaltningsärenden och att förenkla bestämmelserna. Tillämpningsområdet för omprövning som rättsmedel i första instans och besvärstillstånd till högsta förvaltningsdomstolen ska utvidgas. Arbets- och näringsministeriet har gjort en bedömning av vilka möjligheterna är att uppnå målen inom dess förvaltningsområde.

Utlåtande AjUU 9/2016 rd

Enligt motiven till propositionen kommer än så länge inga ändringar att göras i lagar som håller på att ändras eller som enligt planerna kommer att ändras inom en snar framtid. Behovet att ändringar av bestämmelserna bedömdes i samband med propositionen eller kommer att bedömas i samband med själva lagberedningsprojektet.

Av de elva lagar som ändras i propositionen ingår lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006, nedan kallad beställaransvarslagen), semesterlagen för sjömän (433/1984), arbetsavtalslagen (55/2001) och lagen om utstationering av arbetstagare (447/2016) i utskottets ansvarsområde. Utskottet har behandlat propositionen med avseende på de lagarna.

Begäran om omprövning

Tillämpningsområdet för begäran om omprövning utvidgas och syftet är att förbättra uppdelningen av arbetsuppgifter i förvaltningsärenden. Ändringen tillåter att fokus inom rättssäkerheten koncentreras till en tidigare fas av behandlingen.

Av lagförslagen inom utskottets ansvarsområde föreslås omprövningsförfarande bli infört i fråga om beslut om undantagslov i 26 § i semesterlagen för sjömän. Enligt paragrafen kan arbets- och näringsministeriet besluta att en utländsk arbetsgivare inte behöver följa semesterlagen för sjömän. Den föreslagna ändringen innebär att rättsmedlet i första instans vid ett beslut om undantagslov är begäran om omprövning enligt förvaltningsprocesslagen (434/2003) i stället för besvär till förvaltningsdomstolen som nu. Ett beslut om begäran om omprövning kan överklagas genom besvär till förvaltningsdomstolen. I de övriga lagar som ingår i utskottets ansvarsområde föreslås inte begäran om omprövning som rättsmedel.

Utskottet anser att förslaget i propositionen är rätt vägval. Omprövningsförfarande i ärenden som gäller undantagslov enligt semesterlagen för sjömän är ett snabbare och mindre byråkratiskt sätt för den beslutande myndigheten att omvärdera ett undantagslov. I de andra lagarna inom utskottets ansvarsområde passar begäran om omprövning inte in. Enligt ett sakkunnigyttrande utreds frågan grundligt när ett beslut om försummelseavgift enligt beställaransvarslagen och lagen om utstationering av arbetstagare bereds. Tvister handlar i dessa fall som regel om tolkningen av tillämplig lag. Därför skulle ett omprövningsförfarande sannolikt inte minska behovet av besvär till förvaltningsdomstolarna. I ändringssökande enligt arbetsavtalslagen kan ett omprövningsförfarande onödigt mycket bromsa upp möjligheten att få rättssäkerhet i ärenden som snabbt bör kunna gå vidare till domstol.

Besvärstillstånd

Målet med att utvidga tillämpningsområdet för besvärstillstånd är att högsta förvaltningsdomstolen mer ska få status som en domstol med en styrande funktion för rättspraxis. Det gör att förvaltningsdomstolarnas beslutspraxis blir mer förutsägbar och sammanhållen.

Regeringen föreslår bestämmelser om besvärstillstånd i beslut som gäller administrativa försummelseavgifter enligt beställaransvarslagen, arbetsavtalslagen och lagen om utstationering av ar-

Utlåtande AjUU 9/2016 rd

betstagare. Också semesterlagen för sjömän föreslås få bestämmelser om besvärstillstånd för undantagslov som beviljas av arbets- och näringsministeriet.

Utskottet anser att förslaget är rätt val. Det är inget problem för parternas rättssäkerhet att det krävs besvärstillstånd för behandling i högsta förvaltningsdomstolen. Den som beslutet gäller har rätt att låta ett ärende gå vidare till högsta förvaltningsdomstolen, som i sin tur ska utreda om det behövs ett förhandsbeslut i ärendet, om ett uppenbart fel har skett eller om det finns andra orsaker att medge besvärstillstånd. Dessutom kan den högre domstolen via sina beslut om tillstånd styra rättspraxis i ärendegrupper som kräver besvärstillstånd.

Uppföljning

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anser det viktigt att arbets- och näringsministeriet följer upp vilka konsekvenser de föreslagna lagändringarna har och rapporterar eventuella problem för att lagstiftningen ska kunna vidareutvecklas.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet föreslår

att lagutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 25.10.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Tarja Filatov sd
vice ordförande Heli Järvinen gröna
medlem Hannakaisa Heikkinen cent
medlem Reijo Hongisto saf
medlem Niilo Keränen cent
medlem Anna Kontula vänst
medlem Leena Meri saf
medlem Merja Mäkisalo-Ropponen sd
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Veronica Rehn-Kivi sv
medlem Eero Suutari saml
medlem Martti Talja cent
medlem Juhana Vartiainen saml
medlem Eerikki Viljanen cent
ersättare Antero Laukkanen kd.

Sekreterare var

Utlåtande AjUU 9/2016 rd

utskottsråd Marja Lahtinen.